

PUHJA VALLAVOLIKOGU OTSUS

Puhja

30. november 2015 nr 29

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine ning ettepaneku tegemine ühinemisläbirääkimiste alustamiseks

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõike 4, § 9 lõike 1 ning lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse § 1, § 3 lõikest 1, Puhja Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine ning teha ettepanek Laeva Vallavolikogule, Tartu Vallavolikogule ja Tähtvere Vallavolikogule alustada läbirääkimisi haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks eesmärgiga moodustada omavalitsuste ühinemise tulemusena uus omavalitsusüksus.
2. Otsus teha teatavaks Laeva Vallavolikogule, Tartu Vallavolikogule, Tähtvere Vallavolikogule, Rahandusministeeriumile ja Tartu maavanemale.
3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
4. Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Puhja Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

Vahur Jaakma
volikogu esimees

Seletuskiri Puhja Vallavolikogu 30.11.2015 eelnõu „Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine ning ettepaneku tegemine ühinemisläbirääkimiste alustamiseks“ juurde

Õiguslik alus

Otsuse eelnõu on koostatud Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (ETHS) § 7 lõike 4 ja § 9 lõike 1, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37 ning kohaliku omavalitsuse üksuse ühinemise soodustamise seaduse § 1 ja § 3 lõike 1 alusel.

Eesmärk ja olukorra kirjeldus

Käesoleva otsuse eesmärgiks on teha naaberomavalitsustele ettenähtud tingimustel ettepanek omavalitsuse ühinemiseks. Nendeks on Laeva vald, Tartu vald ja Tähtvere vald.

Valdade mõned olulised arvnäitajad

	Laeva vald	Tähtvere vald	Tartu vald	Puhja vald
Elanike arv (01.01.2015)	789	2553	6766	2306
Territooriumi pindala km ²	233	115	299	170

Ühinemise tulemusena tekib üle 12 400 elanikuga omavalitsus, mille pindala on 817 km².

Ühinemissettepaneku põhjendused

1. Ühinemine võimaldab tagada uue omavalitsuse tervikliku ja tasakaalustatud arengu ning ühtse juhtimise, mis on eelduseks kohaliku omavalitsuse jätkusuutlikule tegevusele ning majandusliku potentsiaali kasvule, sealhulgas võimekusele osaleda ühisprojektides ja olla tõhusad välisabi taotlejad. Tagatakse suurem haldussuutlikkus, kvaliteetsemate avalike teenuste osutamine, kasutades selles paremini olemasolevat inimkapitali ning hoonete ja vara ressursi. Piirkonna elanikele hakkavad kehtima sarnased toetussüsteemid. Suurem eelarve võimaldab maandada paremini finantsriske.
2. Ühinenud omavalitsusel tekib suurem võimekus esindada oma huve riigi valdkondlike poliitikate ja regionaalpoliitika kujundamisel, olla arvestatav partner keskvalitsusele ning seista hea elanike õigustatud vajadustest lähtuvate huvide kaitsmisel.
3. Võimalus suurendada poliitikute ja ametnike asjatundlikkust. Tekib võimalus spetsialiseeruda kitsamale valdkonnale, mis võimaldab paremini näha ja hinnata valdkonna probleeme ning leida häid lahendusi.
4. Ühise territoriaalse planeerimisega tagatakse ratsionaalsem investeeringute kavandamine ja elluviimine, sihipärasem ja otstarbekam ressursikasutus.

5. Suuremas omavalitsuses on võimalik osutada ka selliseid teenuseid, mille sihtrühm eraldi seisvate valdadena on liiga kitsas.
6. Suuremal territooriumil on võimalik viia ellu detsentraliseeritud juhtimist, st kohaliku kogukonna ja külaliikumise kaasamist juhtimisse ning kogukonnateenuste arendamist koostöös.
7. Omavalitsuse võimekuse kasvuga tekivad võimalused tegeleda süsteemselt kohaliku ettevõtluspoliitikaga ja ettevõtluskeskkonna arendamisega.
8. Ühinenud omavalitsuse loomisega ei teki erinevate piirkondade (endised vallad) vahelist rivaliteeti, kuna tänaste koolide, lasteaedade, kultuuri-, vabaaja- ja sotsiaalasutuste paiknemine ja tegevushaare ei konkureeri teiste sama valdkonna asutustega. Tekib käegakatsutav võimalus ja miks mitte ka vajadus igakülgselt koostööks ja ühistegevusteks, võimalikuks saab mahukate soetuste ja hangete jagamine ning optimeerimine.
9. Ühinemise järgselt on võimalik ühiselt investeerida olulistesse valla objektidesse ning elanike elukvaliteeti tagavatesse tegevustesse. Näiteks Emajõe kui vallasisese veetee (üle 40 km!) arendamine ja mitmekülgsem kasutuselevõtt nii vallaelanike kui ka turistide huvides. Alam-Pedja Looduskaitseala, Laugesoo raba, Kavilda ürgorg, Ilmatsalu-Kärevere Linnutee, Luharada, Jääaja Keskus, Vooremaa maastik ja Saadjärv on ainult mõned näited olulisematest loodusobjektidest ja turismi sihtkohtadest ühinenud valdade territooriumil. Eelnimetatud objektid moodustaksid loodava Geopargi tuumikala. Geopargi põhiidee on kohaliku majanduse arendamine.
10. Ühendvalla halduskeskus asuks (ühe võimalusena) Tartu linnas, piirkondadesse jäävad teeninduskeskused elanikele oluliste teenuste osutamiseks. Valitsemiseks mittevajalike hoonetele tuleb leida uus kasutusotstarve.

Ühinemisega kaasnevad ohud

1. Ühinenud omavalitsuses arendatakse rohkem keskust ja äärealade elanike vajadused rahuldatakse vähemal määral, võib süveneda ääremaastumine.
2. Riigi tasandusfondi kujunemise ja eelarvepoliitika tõttu võib kaduda valitsemiskuludest saavutatud kokkuhoid ja eelarvemaht võib väheneda.
3. Omavalitsuse suurus võib tekitada olukorra, kus ametnik ja asjaajamine kaugeneb üksikisikust ja kodaniku probleemide tundmine ning lahendamine muutub aeganõudvaks tänu suurenevale bürokraatiale.
4. Piirkondliku huvide esindatuse tagamine otsustusprotsessides võib väheneda.

Nimetatud negatiivsete protsesside ärahoidmiseks tuleb ühinemiskõnelustel pakkuda konkreetsed lahendused.

Ühinemisläbirääkimiste kavandatud ajakava

Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise läbiviimist reguleerib Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9.

Vastavalt nimetatud seadusele kujuneks ajakava välja järgmiselt:

1. Ettepaneku saanud volikogud esitavad Puhja Vallavolikogule kahe kuu jooksul otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamisega nõustumise või sellest keeldumise kohta. Keelduva otsusega loetakse algatus keeldunud omavalitsusega lõpetatuks ja jätkatakse ühinemisläbirääkimiste protsessi omavalitsustega, kes on nõustunud haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamisega. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamisest keeldumise otsus peab olema volikogu poolt põhjendatud.

ETHS § 9 lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused edastatakse Tartu maavanemale ja Rahandusministeeriumile kümne päeva jooksul pärast nende vastuvõtmist.

2. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamisega nõustumisel tagab iga asjaomane vallavalitsus:

- vajalike uuringute või analüüside tegemise;
- läbirääkimiste protsessi läbiviimise, selle läbipaistvuse ja avalikustamise;
- omavalitsuste elanike arvamuse väljaselgitamise.

3. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemiseks esitavad asjaomased volikogud maavanemale:

- volikogu otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemise kohta;
- volikogu kinnitatud andmed vallaelanike arvamuse väljaselgitamise kohta;
- tehtud uuringute tulemused;
- asjaomasele volikogule esitatud ettepanekud ja vastuväited;
- otsuse ühinemislepingu ja selle lisade kinnitamise kohta ning ühinemislepingu koos lisadega kümne päeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist;
- valimisringkondade ja -jaoskondade, samuti valimiskomisjonide ja jaoskonnakomisjonide moodustamist ning volikogu liikmete arvu käsitlevad samased otsused, mille jõustumise ajana sätestatakse Vabariigi Valitsuse haldusterritoriaalset korraldust muutva määruse jõustumise aeg.

4. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel esitatakse maavanemale volikogu otsus nõutava dokumentatsiooniga hiljemalt kuus kuud enne volikogu korraliste valimiste päeva. Planeeritud on dokumentatsioon ette valmistada hiljemalt 2017. aasta aprilliks ning ühinemine läbi viia 2017. aastal kohaliku omavalitsuse volikogude korralisel valimisel.

5. Maavanem esitab haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotluse koos nõutava dokumentatsiooni ja omapoolse arvamusega Rahandusministeeriumile kümne päeva jooksul nende laekumisest arvates.

Ühinemiskulude katmine

Ühinemistoetuse maksmist reguleerib kohaliku omavalitsus üksuste ühinemise soodustamise seadus.

KOÜS § 6 lõige 1 sätestab, et riigieelarvest eraldatakse ühinemise tulemusel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele ühinemistoetust. Ühinemistoetus

arvutatakse iga ühinenud omavalitsusüksuse kohta eraldi arvestusega 50 eurot ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse elaniku kohta ning see ei või olla väiksem kui 150 000 eurot ja suurem kui 400 000 eurot iga ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta. Ühinemise käigus moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele territooriumiosa üleandmisel eraldatakse moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest toetust 50 eurot üleantud territooriumiosa elaniku kohta. Ühinemise käigus moodustunud kohaliku omavalitsuse üksusele ühinemistoetuse maksmisel summeeritakse iga ühinenud omavalitsusüksuse ja üleantud territooriumiosa kohta eraldi arvutatud ühinemistoetus.

Ühinemistoetust eraldatakse järgmiste toimingute kulude katteks (KOÜS § 6 lõige 2):

- 1) ühinemisega seotud uuringute, analüüside ja konsultatsioonide teostamine;
- 2) valla või linna elanike arvamuse väljaselgitamine;
- 3) omavalitsusüksuse nime ja staatuse muutmise seotud toimingud;
- 4) omavalitsusüksuse ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste ümberkorraldamine, sealhulgas seadustes ettenähtud hüvitiste maksmine;
- 5) ühekordse hüvitise maksmine asjaomase omavalitsusüksuse volikogu esimehele ja vallavanemale nende volituste lõppemisel kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 54¹ lõigetes 3 ja 3¹ sätestatud juhtudel;
- 6) asustusüksustes, kus enne ühinemist paiknesid vallavalitsused, avalike teenuste osutamisega seonduvate kulude katmine;
- 7) arengukavas ettenähtud või ühinemislepingus kokkulepitud investeeringute finantseerimine;
- 8) ühinemislepingus kokkulepitud laenulepingust või muudest kohustuste liikidest tulenevate rahaliste kohustuste tasumine;
- 9) Euroopa Liidu struktuurifondide projektide kaasfinantseerimine.